

ABONAMENTUL :

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială.

ROMÂNUL

REDACTIA
ȘI ADMINISTRAȚIA:
ARAD,
Bulevardul
Regele Ferdinand Nr. 50

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

1927

Anul nouilor speranțe și nouilor suferințe, încă tânăr și purpuriu, iată că ne salută; cel vechi îngârbovit sub povara funestei bătrânețe, veteran încărunit, ne părăsește, lăsând în urmă-i o generație căreia, dacă vre-odată i-a prevestit binele astăzi nu-i mai cere nici o recunoștință; pleacă cu sufletul plin de decepții și fără a ne lăsa moștenire măcar o privire de încurajare. Pleacă pentru a trece în umbra uitării. Privirile îl urmăresc până dispăre ca o stafie și în culpabila desorientare așteptăm noului oaspe graiul de nădejde și semnul de îndreptare.

În mijlocul complectei desorientări, noul an reprezintă un pas mărunț în lupta exasperată pentru existență și să nădăjduim că va fi poate ghidul istoric așteptat, prevestitorul reculegerii și refacerii morale, anul ispășirii păcatelor noastre ascunse în umbra trecutului.

Poate va aduce schimbarea planșelor politice și trezindu-ne din marasmul inert va oferi teren de activitate forțelor fecunde.

Va fi poate realizarea tuturor așteptărilor și crepusculul unui viitor mai fericit aducând situației noastre lamentabile remediul dorit: curajul de a stăpâni drepturile moștenite și câștigate cu glorie, pentru a putea ține piept răului ce ne-araștepta.

În vederea acestui remediu, speranțele noastre așteaptă acum o realizare hotărâtă și bine definită. Ele caută isvorul păcii reconstructive între partide.

Violența luptei în care ne găsim târâți cu vehemență, caracterizează o politică coruptă, precum pornirile lascive ce ne reoglinesc complectă desorganizare interioară-trebuie să se sfârșească; situația noastră politică neconsolabilă trebuie să-și găsească remediul într-o luptă concentrică, cu același scop iar nu într-o luptă de interese pornită din pasiunea nestâmpărată de surprimare.

În anul ce va să vie să ne comprimăm pasiunile în vederea unității noastre, rețușind greșelile de cari ne făcurăm vinovați. Numai astfel vom putea cere providenței fericirea unui neam și numai când cu desăvârșire suntem pătrunși de sentimentul de îndreptare, vom putea primi urările de bine și aștepta un an nou și mai fericit!

PELEȘ

Internă. Bugetul a fost votat. Câți dintre noi știe ce conține? Poate nici chiar aceia cari l-au votat. De sărbători se vorbea de o întrevedere între D-nii Iuliu Maniu — Averescu — Goga la Ciucea. Cine crede? Poate nici cei trei. Incolu liniște: cum se și cuvine în vacanță.

Externă. A murit mikadoul japonez. Câțiva demnitari ai imperiului îndepărtat, din acest pri-lej, conform tradiției s'au sinucis.

Tenziunea Italo-Franceză a dispărut, ori poate să fie numai o liniște aparentă.

Marea manifestație populară din 22 Decembrie.

Congresul Partidului Național-Tărănesc din Arad. Asistență. Discursuri. Alegerea Comitetului Județean. Constituirea biroului. Delegația permanentă.

În ziua de 22 Decembrie a avut loc în sala mare a restaurantului Central din Arad întrunirea comună a partidelor național și cel țărănesc, în scopul de a desăvârși fuziunea proclamată de congresele din București.

Intrunirea a fost populată de mulțimea țărănilor, cari s'au grăbit din toate unghiurile județului să asiste la realizarea unei vechi dorințe a lor: contopirea celor două forțe politice, cari cu o egală îndreptărire reprezintă aspirațiile populației rurale.

Congresul a fost deschis la ora 10 de către dl. Ștefan C. Pop președinte al partidului național din județ, având la dreapta sa pe dl. Dr. Victor Hotăran, președintele partidului țărănesc, iar la stânga pe d-nii Dr. Iustin Marșeu, deputat și Constantin Teodorescu, profesor.

Apariția d-lui Ștefan Cicio Pop a fost salutăată cu îndelungi aplauze. Merituosul luptător, a făcut un istoric al fuziunii, și din partea partidului național, propune adunării ca prin votul său să ratifice fuziunea și în ce privește județul nostru.

Din partea partidului țărănesc, propunerea de fuziune a fost făcută de către

D-I Dr. Victor Hotăran

care a rostit următoarea cuvântare :

Sunt adânc mișcat, când iau cuvântul după dl. Șt. C. Pop în numele partidului țărănesc din județul Arad, pentru ca în numele acestuia și — nădăjduesc — cu asentimentul unanim al acestuia, să aderez și eu la ratificarea fuziunii dintre partidul Național și Tărănesc, decretate la congresele din București. (Aplauze)

Sunt adânc emoționat, fiindcă ni s'a împlinit dorința de demult, ca din nou să luptăm împreună cu neînfricoșatul luptător din vremea ungurească — dl. Șt. C. Pop — și tovarășii d-sale din partidul național, de cari ne leagă atâtea amintiri comune de jertfe și izbânzi, și de cari după unire, noi țărăniștii din Ardeal ne-am despărțit nu ca dușmani, ci doar' ca unii, cari eram impacienți de-a vedea înfăptuită democrația Română.

Și dacă întrarea noastră în partidul țărănesc din vechiul Regat nu a avut rezultatul dorit, avem mângâierea, că nu am trecut la dușman, ci la un tovarăș de luptă și că am fost poate și noi o punte de legătură, pentru înfăptuire fuziunii: Noi ne dădusem bine seamă, că în România întregită, partidul național — de și călăuzit de largi principii — va fi prea slab ca singur să restorne stăpânirea puternic fortificată a partidului liberal și a partidelor artificiale create pentru apărarea acestei stăpâniri.

În momentul, când luptă pentru aceleași idealuri au avut de rezultat unirea acestor două partide: noi, țărăniștii Ardeleni, țărani și nădrăgari, avem o mare bucurie, de a ne vedea în aceeași

tabără cu generalii și comandanții din luptele cu ungerii; cu acei intelectuali Români, cari în România întreagă nu și-au părăsit postul de dragul puterii.

Frați țărani!

Este incontestabil, că intelectualii rămași în partidul național sunt cei mai probați luptători ai Ardealului. Ambițioșii, doritorii de situații, au trecut unul câte unul în schimbul răsplății momentane. Am putut constata cu mâhnire, că toți renegații din timpurile de grea încercare a neamului au fost reabilitați de puternicii zilei și plasați în posturi și situații, pe cari nu le-au meritat — în vreme ce d-l Șt. C. Pop nu face parte din corpurile legiuitoare!

Nu ne facem iluzii, că prin unirea acestor două partide i-am și învins pe liberali. Dar prin fuziune am creat armata puternică, care cu certitudine va putea cuceri rând pe rând tranșeele și fortărețele liberale!...

Așa să ne ajute D-zeu!

În urma acestor cuvântări, adunarea în unanimitate votează fuziunea făcând ovațiuni furtunoase.

Continuându-se ordinea de zi, la propunerea d-lui profesor Constantin Teodorescu adunarea alege o comisie, care să facă propuneri pentru alegerea comitetului județean.

Comisia a propus iar congresul a ales cu unanimitate următorul

Comitet județean:

I. Orașul Arad : Dr. Victor Hotăran avocat, Dr. Teodor Pop. adv., Dr. Iustin Marșeu avocat, Dr. Em. Velici adv., Dr. Dimitrie Cosma medic, Dr. Iulian Borneas adv., Dr. Aurel Raicu avocat, Const. Teodorescu profesor, Dr. Dante Gherman avocat, Ion Chera proprietar, Romulus Bogoevici funcț. de bancă, Gheorghe Adam dir. de bancă, Gen. Alex. Vlad gen. pens., Dr. Cornel Luțai adv., Dr. Popovici Sever adv., Dr. Boțioc Alexe adv., Cornel Omescu farmacist, Gh. Popovici învățător, Dr. Vasile Cucu medic, Gh. Pâncotan iunior meseriaș, Alexandru Manole profesor, Tiberiu Vuia adv. st., Pompiliu Putici adv. st. Gai, Ilie Ardelean profesor, Gh. Puica funcț. de bancă, Ion Giurgiuc econom Gai, Cornel Măcean econom, Milovici Radovan econom Gai, Dr. Romulus Furdui avocat.

II. Plasa Pecica : Iulian Moldovan econom com. Pecica. Idem : Ion Mara, Dragoș Gh. Ghițu, Vârtaci Ion, Șiclovan Dimitrie. Dr. Băneș Ivan avocat Nădlac, Preot Arcadie Crâșnic Nădlac, Ion Stroia econom Nădlac, Nicolae Morariu econ. Nădlac, Victor Popa econom Șeitin, Areadie Tornean econom Șeitin, Vuia Cornel preot Semlac.

III. Plasa Șiria : Dr. Romulus Laza avocat Șiria, Dr. Bârsan Ion avocat Șiria, Iuliu Groșo-

reanu învățător Gașă, Ion Mihuț-bătrân econom Măderat, Ion Burza econ. Pâncota, Dan Constantin Petre Bencecan, Mihaiu Vortan, economi din Covăsintzi, Simion Buda econom Pâncota.

IV. *Plasa Sf. Ana*: Leucuța Ștefan econom Șimand, Brădeanu Zenovie preot Comlăuș, Kramer Ștefan econom Sf. Ana, Roman Ilie econom Comlăuș, Iosef Müller econom Sf. Ana, Ion Șandor econom Macea, Stan Nicolae preot Cherechiu, Todor Mormăilă preot Șimand.

V. *Plasa Târnova*: Fărcaș Mitru econom, Neamț Ilie econom, Drăgan Teodor econom din Târnova, Mladin Gheorghe primar, Popescu Florian inv. din Cher, Gheorghe Halic econom, Boca Medrea econ., din Tauț.

VI. *Plasa Chișineu*: Dr. Muscan Valeriu medic, Dr. Cornel Buștea adv., Memetea Teodor econom, Palfi Balint econom din Chișineu, Baltvi Gheorghe econom Siclău, Mărgăoan Xenti econom Jula-Vârșand, Barariu Iosef econom Socodor, Percherle Mihai econom Talpoș, Botaș Ștefan econom Otlaca.

VII. *Plasa Ineu*: Cosma Mihai preot. Răpsig, Dr. Gh. Hențiu avocat Ineu, Valea Nicolae econom Ineu, Sas Ion econom Ineu, Sandor Florea a găineii econom Cerniei, Tălván Petru econom Gurba, Chiș Ioan econom Voivodeni.

VIII. *Plasa Sebiș*: Ilie Moș econom Salăgeni, Patrugan Andreica econ. Buteni.

IX. *Plasa Halmagiu*: Ion Giurgiu, Petru Dăian, Sirban Gheorghe a lui Veni, Sbârcea Nicolae, Chera Mihai economi din Halmagiu, Bogdan Pavel econom Iosășel, Traian Băbuța econom Iacobini, Alex Luca econom Honțșor, Slav Petru econom Vărfuri.

X. *Plasa Aradul-Nou*: Nicola Adam econom Sanmicolaul-Mic, Nicolae Furmuzake funcționar Aradul-Nou, Ion Marsieu prof. Micalaca, Șirian Teodor econom Micalaca, Bozgan Gheorghe econom Mândruloc, Neamțu Ioan econom Sannicolaul-mic.

XI. *Plasa Radna*: Dr. Ștefan C. Pop avocat și proprietar Conop, Aurel Birtolon maior Conop, Ion Covaci econom Julița, Gh. Neța Pauliș, Dâmșorean Aria econom Miniș.

Comitetul județean fiind ales, acesta constituie din sânul său

Biroul de conducere

și delegația permanentă.

D-l Dr. Iustin Marșeu, a făcut cloziul activității politice a d-lui Ștefan Cicio Pop care o viață întreagă, a stat în fruntea mișcărilor naționale, și îl propune ca președinte al Partidului Național-Tărănesc din județul nostru.

Propunerea este primită cu ovațiuni îndelungate făcându-se noului președinte o manifestație de simpatie care durează peste un sfert de oră.

Vicepreședinții au fost aleși D-nii Dr. Iustin Marșeu și Dr. Victor Hotăran.

Secretari generali: D-nii Alex. Vlad colonel, și Constantin Teodorescu profesor, din Arad.

Casier: D-l Ioan Chera proprietar, Arad.

Censori: D-nii Dr. Iulian Borneas și Dr. Teodor Papp avocați, Arad.

Delegația permanentă

e compusă din următorii:

Dr. Alexe Botioc avocat, Dr. Popovici Sever adv., Dr. Emil Velici adv., Dr. Aurel Raicu adv., Dr. Cosma Dimitrie medic toți din Arad. Victor Pop protopop Șeitin, Dr. Romulus Laza avocat Șiria, Groșoreanu Iuliu învățător Gașă, Cosma Mihai preot Răpsig, Ștefan Leucuța econom Sf. Ana, Dr. Muscan Valeriu medic Chișineu, Nicolae Adam econom fost deputat Sannicolaulmic, Ion Jurj proprietar Halmagiu, Dr. Gh. Hențiu avocat Ineu, Birtolon Aurel maior Conop-Radna, Dr. Cornel Buștea avocat Chișineu, Ștefan Kramer proprietar Sf. Ana, Ghita presb. protopop Șiria, Alex Manole profesor Arad, Tiberiu Vuia

adv. st. Arad, Pompiliu Putici adv. st. Gai, Ilie Ardelean profesor Arad, Gh. Puica funcționar de bancă Arad.

După constituirea biroului și alegerea delegației permanente, ia cuvântul

D-l Ștefan Cicio Pop,

în calitate de președinte și în rezumat spune următoarele:

Mulțumesc pentru distincția ce î se face, și declară că deși de 35 ani, luptă pentru binele obșteșc, nu se simte cătuși de puțin obosit. Cu deosebire când poate să stea de față cu țărănimea, pe care și-a întemeiat în trecut toată lupta sa națională. Arată rolul istoric ce l'a avut țărănimea, care la 1848 și-a dat un program politic și economic de desrobire, program care de-a rândul deceniilor a stat la baza tuturor acțiunilor publice din Ardeal. De aceea și astăzi adevărata politică se nu poate face în Ardeal decât prin și cu țărănimea. Ea a fost aceea care a luptat pentru libertatea sa politică, dar care de aci înainte va trebui să lupte pentru desrobirea sa economică. Lupta de clasă nu are ce căuta între noi, în Ardeal unde nu există nici latifundieri și nici capitaliști, care să facă necesară o atare luptă socială. Susține necesitatea unirii sufletești între diferitele categorii sociale și a diferitelor provincii. Detestă pe aceia cari au adus în Ardeal lupta de partid, sfâșiind unitatea politică a românilor de dincoace de Carpați, cari trebuiau feriți de asemenea divizări, pentru ca păstrându-și toată puterea de rezistență să poată duce lupta pentru consolidarea granițelor. Constată cu mare satisfacție, că cele două partide de masse s'au contopit, într'o vreme când este atâta nevoie de înțelegere și frație.

Aceste două partide isvorite din aceleași necesități și aceleași pături sociale încă în primul Parlament al României întregite au colaborat în momentele istorice când era vorba de stabilirea granițelor prin tratatele de pace și de înțelegerea cu mari aliați, dovedindu-se că înțeleg nu numai marile probleme ale consolidării interne ci și considerațiunile ce trebuiau să le aibă față de interesele generale și mai ales față de interesele aliaților, cari aveau marea sarcină de-a pune bazele unei păci mai durabile prin tratativele cari erau încă în curs.

La guvern aceste două partide au înțeles să lucreze în bună înțelegere, având un vast și bine pregătit program; durere, că aceia cari țineau să aibă puterea mai presus decât interesele obștești au împiedecat guvernarea celor două partide, delăturându-le în mod anti-constituțional dela putere. În luptele ce au purtat dela căderea guvernului Vaida până la fuziune, în toate chestiunile mari vedem aceste două partide luptând alături pentru democrația curată și pentru un naționalism inteligent lipsit de șovinism și ură, Munca și forța organizatoare a partidului național se unește acum definitiv cu entuziasmul tineresc și vioi al țărânilor, unire din care va profita desigur țara.

Ca încheiere îndeamnă la muncă și la jertfă. Anunță că va merge la sate spre a conduce personal opera de organizare dar și până atunci cere contribuția tuturor.

Discursul d-lui Ștefan Cicio Pop a durat aproape o oră și a fost ascultat cu un deosebit interes, și însuflețire ce se manifesta prin dese aplauze ce întovărășiau pe orator.

După d-l Ștefan Cicio Pop au luat cuvântul

D-l Dr. Iustin Marsieu.

Prezintă lupta partidului național-tărănesc ca exponent al claselor producătoare, împotriva capitalismului asupritor, reprezenta prin partidul liberal.

Politica ce o face partidul liberal are de scop să despoaie pe producător și cu deosebire pe cel agricol de avutul său, în favorul capitalismului bancar și industrial.

Arată că politica economică a liberalilor se rezumă la un sistem de protejire a veniturilor unor instituții capitaliste pe când prin sistemul taxelor de export desființează clasa producătoare, pe țărani, cari sunt silți să-și instrăineze avutul și rodul muncii pe prețuri de nimic.

Preconizează o luptă necruțătoare împotriva liberalismului care dacă va fi lăsat să-și continue opera sa nefastă, va duce la ruină pe țaran și împreună cu aceasta la desființarea vieții de Stat.

Solicitat insistent din partea celor de față, ia cuvântul

D-l Nicolae Adam.

Inimosul luptător al țărânilor, fost deputat, arată însemnătatea zilei. Opune partidul național-tărănesc celui liberal. Crede că puterea partidului liberal rezidă în lipsa de organizare a celorlalte forțe politice. Îndeamnă la organizare și muncă sistematică. Constată că partidul nu dispune de fonduri, nici de o presă bineorganizată în provincie. Susține necesitatea înființării de cluburi și cere introducerea unei taxe de cotizație. Organizarea metodică a masselor populare e singurul razim al democrației, care nu dispune nici „de camerele nici de dame voalate”. Dar dacă toți țărâni se vor uni în jurul partidului care este a lor izbândă numai a noastră poate fi.

Se dă citire a două telegrame trimise d-lor Iuliu Maniu și Ion Mihalache.

Seria cuvântărilor fiind terminată, iar ordinea de zi epuizată d-l Ștefan Cicio Pop mulțumesc pentru interesul și atenția cu care au fost urmărite debaterile congresului, și declară ședința ridicată.

Asistența, a trecut apoi în Restaurantul Central unde a avut loc o masă comună.

— 00 —

Dezideratele corpului didactic.

Asociația profesorilor secundari, secția Arad, în ședința plenară din 18 Decembrie a. c. printre alte chestiuni de ordin profesional a discutat și situația materială, ce se creiază Corpului didactic prin anteproiectul de lege pentru încadrarea funcționarilor publici, formulându-și dezideratele în următoarele hotărâri:

1. Profesorul, la intrarea în funcție, să fie încadrat în clasa 12-a de salarizare, cu leafa de bază 580 lei aur, (coeficientul 15.5)

2. Să î se recunoască profesorului dreptul la 5 gradații a 25% coeficientul 15 în loc de 11 cum se proiectează.

3. Indemnitatea de localitate în toate orașele de graniță unde, este știut, scumpetea e excesivă, să fie egală cu a Bucureștilor.

4. La fel cu magistrații și ofițerii, să se acorde și profesorilor indemnitatea de activitate, majorată pentru profesorii din zona eteroglotă, în schimbul actualului spor de încurajare.

5. Sporul familiar să nu se mărginească numai la soție și 3 copii, ci să se dea după toți copiii, majorându-se progresiv cu numărul copiilor.

6. Să se reducă cota pensiilor, iar fondul de pensii să se administreze separat și să nu mai fie înglobat bugetului general, cum e în prezent.

7. Plata orelor suplimentare să se calculeze după leafa integrală și să dispară deosebirea între plata orelor suplimentare bugetare și cele extra-bugetare.

8. În chestie de salarizare să nu se facă deosebire între profesorii titrați și cursiști.

Secția Arad, face un călduros apel către toate secțiile din țară, rugându-le să adereze la aceste hotărâri și să lupte pentru realizarea lor.

Culturale.

Propaganda culturală la sate

O conferință ținută sub auspiciile organizației Tinerimei Național-Tărăniște.

Duminică a doua zi de Crăciun a avut loc în casa culturală din comuna Buteni jud. Arad o conferință ținută de D-I profesor Ilie Ardelean. Subiectul ce l'a dezvoltat conferențiarul a fost cât se poate de interesant și instructiv. „Originea statelor”. D-sa expune toate fazele prin care a trecut omul în evoluția socială, dela apariția sa pe glob până în zilele noastre. Incepe cu modul de traiu a omului primitiv, când indivizii trăiau cu totul izolați și în stare sălbatică, trece apoi la primele etape economice, la păstorit și pescuit, ajunge la epoca de stabilizare, când începe a se fixa de un teren și a cultiva pământul. Vorbind apoi de începuturile de organizare a familiilor și triburilor, trece la forma statelor medievale, ajungând până la statul modern. După ce expune funcția statului modern, prin argumente foarte convingătoare, evidențiază necesitatea existenței statului sub toate raporturile sociale. Interesul statului identificându-se cu al indivizilor ce-l compun, cetățenii — pentru serviciile ce le primesc în cadrele organizației lui — au datoria sfântă să contribuie cu prestațiunile lor personale, bănești și în natură, la apărarea și întreținerea sa.

Conferința a fost ascultată de un public numeros, compus din toți intelectualii comunei și din țărani setoși de cultură.

C. I.

Serată artistică literară la Șiria.

În ziua de 26 Decembrie a avut loc la Șiria o serbare aranjată de Societatea de lectură „Ion Slavici” cu un program bogat. Afară de program s'au mai ținut conferințe; despre Ion Slavici a vorbit D-I C. Binchi și D-șoara Florica Moldovan despre Femeia politică.

Zile trăite. Sub acest titlu au apărut în editura Tipografiei Diecezane din Oradea însemnările P. S. Episcopului Roman R. Ciorogar, privitoare la evenimentele deci de seamă ale poporului român, la desfășurarea cărora P. S. a luat parte fie ca martor fie — și de cele mai multe ori — ca om al răspunderii în bărbăția căreia a stat de-a-teaori soarta poporului păstorit de P. S.

Cartea e scrisă de un om al condeiului, în accepția clasică a cuvântului. Fără flori de stil, de-o sobrietate impresionantă, lucrarea nu numai că e un prețios document omenesc, dar relevă și însușiri de om cu dragoste și respect pentru adevăr și frumos. Ceace a caracterizat o viață întreagă de muncă și sacrificiu pentru binele obștesc.

Vom mai reveni.

Teatru. Compania de teatru Cigallia, va da o reprezentație la Teatrul Comunal din orașul nostru în ziua de 7 Ianuarie, când se va juca comedia „Agenții Căsătorii”. Aducându-ne întotdeauna un teatru de amuzament, pur și simplu, desigur că reprezentația va trebui primită ca atare.

Santinela. Foaie săptămânală apare la Periam în anul al II-lea de existență, fiind redițată de D-I Dr. Gheorghe Lața, cu concursul corpului profesoral dela școala medin din frunțașă comună bănățeană.

Cronica săptămânei

Se organizează... După metodele lor: cuprând, seducând mormind. Pregătesc printr-o campanie de mușuroi, a doua încălecare a țării, și îndeosebi a provinciilor noi. Socotim însă că destul de pășiți cetățenii vor ști să se pue de-acurmezisul intențiuilor de robire ce vin din partea acestui mare pericol al vieții publice românești, pe care îl formează liberalii. Din partea noastră nu vom lipsi depe linia întâiu a frontului ce trebuie apus năvălirii epidemii liberale. De îndată ce vom termina cu organizarea internă a ziarului nostru, vom porni o luptă hotărâtă și energică împotriva pericolului liberal, — intenționând să aducem în jurul nostru, tot ce este element românesc, cinstit și muncitor, dornic de a purifica atmosfera vieții noastre publice.

gube. În primul rând principalele sale produse, cerealele, au fost speculate. Tot așa ajutoarele sale cele mai de seamă, vitele. Apoi produsele industriale, extrem de scumpe, au contribuit foarte mult la ruina țaranului nostru. Nu este de loc raport real între prețul produselor industriale și a celor agricole. Țăranul trebuie să-și vândă o parte din avutul său, pentru ca să-și poată procura un produs industrial necesar. Din an în an situația țaranului este mai rea.

Îl duc la ruină pe țăranul român împrejurări neprevăzute, proasta situație economică a țării. Și în ajutorul acestora probabil ca să-l sfârșească mai de grabă, vine însăși statul, care ar trebui să-l ocrotească.

Impozitele ce trebuie să le plătească azi agricultorul, deci țăranul român, amărât și atât de încercat, sunt insuportabile. El, țăranul, nu recoltează ban, iar produsele ce le recoltează nu sunt plătite. Prețurile cerealelor sunt ridicole. Dar nu sunt nici acestea. Mijloacele primitive, pe cari le are țăranul român, sărac, nu sunt potrivite pentru o exploatare cât mai economică a solului.

Uneori nici sămânța nu se recoltează. Și cu toate acestea țăranul trebuie să-și întrețină familia, trebuie să plătească prețuri fantastice pentru orice produs industrial de care are nevoie, justiția e enorm de scumpă, întreținerea vreunui copil la oraș, pentru învățatură, imposibilă. Școala iarăși s'a închis pentru român. Vin apoi dări comunale impozite de mii de lei către stat, fără posibilitate de plată; urmează executorul (vezi Basarabia, interpelări în parlament) și traista de cerșetor. Iată ce poate să ajungă românul în țara sa, atunci când streinii se scaldă în bogății.

Însăși fii născuți din popor uită de datoria ce o au pentru apărarea și ocrotirea poporului din care se trag, și dragostea către Țară.

Toți din toate părțile își strigă meritele, pe cari nu le au, își reclamă răsplată, pentru servicii ce n-au făcut, și uită de aceea năcăjită pătură a neamului nostru, care are toate meritele, care așteaptă blândețe, dacă nu răsplată, și așteaptă dreptatea cu multă resemnare.

Deputații și senatorii nu iau contact cu alegătorii lor. Sigur, nici nu e nevoie, căci mandatul nu s'a dat pentru a reprezenta cu demnitate întinsele aceloră cari — se zice — i-a trimis în parlament.

Bugetul se votează, chiar fără să ia deputații parte la ședințe, impozitele se vor urmări cu severitate, iar paraziții se vor îngrășa și mai mult pe trupul neamului românesc.

Sunt gazetari cari spun că impozitele agricultorilor sunt mici cu toată întreirea lor, că sunt chiar ridicole aceste impozite. Nici nu se poate altfel, dacă situația agricultură se studiază cu ajutorul buletinului institutului meteorologic. Institutul anunță mereu ploii: agricultura merge în mod strălucitor, căci are ploii.

Situația agriculturii și starea agricultorilor nu se poate observa din biurourile de redacții din orașe, privită prin ochelari interesului deosebit de cel al națiunii Române.

Adevărat, impozitele sunt mici pe industrie și comerț și sigur, sunt mari, extrem de mari cele pe salarii.

Cheltuielile statului sunt mari, trebuiesc acoperite, dar nu trebuiesc majorate cu cheltuielile inutile.

Dacă, prin urmare, interesele națiunii vor fi avute în vedere, dacă progresul se va urmări, dacă se vor menaja clasele ce trebuiesc menajate, într-o bună zi nu vom avea de ce ne plânge. Însă înainte de toate cinste și cumpătare, sprijin celei mai importante clase care este clasa agricultorilor.

I. Transylvanu.

Și când vom avea datele necesare, vom face procesul guvernării de patru ani a regimului liberal în acest județ. Pentru ca să nu creadă că dacă stau în întunec lumea i-a notat.

La Timișoara apare de-o bună bucată de vreme o publicație, care își aranjează nesupărată de nimeni, treburile. Își zice „Ziar guvernamental periodic”. Nu știm ce relații pot exista într-o asemenea publicație, și dl ministru Goga de-o pildă ceia stini noi însă, este că mulți guvernamentali din Banat, pe cari i-am interpelat, se lapadă de orice legătură cu acest „periodic”. Ceia ce le face cinste, dovedindu-se oameni de bun simț. Și cum s'ar putea altfel, când consacratul director al foii un „domn în științele juridice” se proclamă pe sine cu poză cu tot, „cel mai popular tinăr om politic din Bănat”.

Ce spune la această concurență întru iliriantă gloriolă, dl junior Cosma, cealaltă eminentă juvenilă a Timișoarei?

Cum stăm cu drumurile și iluminarea străzilor.

— Cartiere întunecoase și străzi murdare la periferia orașului. —

S'a promis de autoritățile locale, că se vor lua măsuri pentru repararea drumurilor și iluminarea străzilor. Promisiunea însă a ținut, ca de obicei, numai până au durat alegerile, fie comunale fie parlamentare. Deîndată ce au trecut, nimeni n'a mai voit să știe de promisiunile făcute. Starea absurdă, deloc potrivită unui oraș, nu mai poate dăinui, ea pretinde măsuri imperioase.

Aiurea s'a mai făcut câte o reparație, s'a început pavarea câtor-va străzi, dar lucrările mai de un an stagnează rămânând în jumătate deși se puteau isprăvi în cursul verii.

Dacă ne-am plânge numai de lipsa pavării n'ar fi atât de grav dar sunt străzi cari fac inaccesibile unele cartiere! Este un pericol de mort, să mergi noaptea pe drumurile dela periferia orașului. Gropi, noroi, poduri zdrăntuite fără bariere contestă vre-o activitate în gospodăria orășanească de șapte ani.

Această situație deșanțată detestă toată activitatea de bună administrație și e o dovadă de incapacitate și slăbiciune condamabilă; arată o lipsă de îngrijire a exteriorului pretinsului oraș.

Credem că ne facem o datorie când ridicându-ne cuvântul, cerem să se pue capăt acestei stări nesăbuite căci pagubele ce se îngrămădesc asupra locuitorilor dela periferia orașului — toți români — întrec cheltuielile ce ar fi necesare pentru îndreptarea lucrurilor.

Și încă ceva! Interiorul orașului nu e suficient iluminat. Un oraș cum e Aradul, care e și capitală de județ, trebuie iluminat în toate străzile din centru. Avem străzi prin cari trecând orbăcești; abea la câte un colț de stradă se mai găsește câte un bec cu lumină spălăcioasă. Corsoul, de n'ar fi galantarele, ar fi cu totul în întunec. Ce costă orașului instalarea a câtor-va becuri electrice în plus?

Întunecul — e lucru știut — încurajează fărădelegile și faptul iluminării complete a străzilor, ar fi și o faptă de combaterea lor.

Am pus la punct această situație sperând că lucrurile se vor îndrepta. Noul consiliu al orașului își va ști datoria.

P.